

مقایسه عوامل تنش‌زای کارآموزی بالینی سال‌های تحصیلی دانشجویان کارشناسی پرستاری:

علل و راهکارها

*اکرم شاه‌رخی، *زهرا طیبی میانه

*گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، ایران

تاریخ پذیرش: ۹۱/۴/۲۹

تاریخ دریافت مقاله: ۹۱/۳/۹

چکیده

مقدمه: در طی آموزش بالینی، دانشجوی پرستاری مجبور به کار در محیط واقعی است؛ از این رو ممکن است با شرایط تنش‌آوری مواجه شود و علی‌رغم این واقعیت که استرس به میزان کم آثار مثبت دارد، ولی تنش بیش از اندازه می‌تواند روند یادگیری دانشجویان را مختل نماید. این مطالعه به منظور بررسی عوامل تنش‌زای کارآموزی بالینی و مقایسه آن‌ها از نظر دانشجویان پرستاری در سال‌های مختلف تحصیلی در دانشکده پرستاری و مامایی قزوین انجام شد.

روش کار: در این پژوهش توصیفی-مقطعی، ۹۳ دانشجوی پرستاری که حداقل یک دوره کارآموزی را پشت سر گذاشته بودند، به روش تصادفی طبقه‌ای از میان دانشجویان پرستاری شاغل به تحصیل در نیمسال دوم سال تحصیلی ۸۶-۸۷ مورد مطالعه قرار گرفتند. داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه پس از تعیین روایی محتوا و پایایی با روش بازآزمایی ($r=0/86$) گردآوری شد. داده‌های به دست آمده با استفاده از آزمون t مستقل و از طریق نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که شدت استرس ناشی از کارآموزی در میان دانشجویان پرستاری به طور کلی در حد متوسط است (میانگین شدت تنش $1/86 \pm 0/7$). بالاترین میزان استرس در میان دانشجویان سال دوم گزارش شده بود. بنابر اظهار دانشجویان عوامل فردی ($2/17 \pm 0/9$) مانند ترس از اشتباه و شکست در امور محوله؛ و پس از آن عوامل مربوط به ارتباط با مربی ($2/1 \pm 0/9$) بیشتر موجب استرس شده بودند. میانگین نمره تنش عوامل در مقیاس ۱ تا ۴، برای عوامل محیطی ($1/68 \pm 0/7$)، عوامل مربوط به مراقبت از بیمار ($1/75 \pm 0/7$)، عوامل مربوط به مربی ($2/1 \pm 0/9$)، عوامل مربوط به ارتباط با کارکنان ($1/91 \pm 0/9$) و عوامل فردی ($2/17 \pm 0/9$) بود.

نتیجه‌گیری: عواملی مانند احساس عدم موفقیت و شکست در انجام امور محوله، و ترس از اشتباه در مراقبت‌های پرستاری از جمله تنش‌زاترین عوامل آموزش بالینی برای دانشجویان بوده‌اند؛ دست‌اندرکاران حوزه آموزش دانشکده پرستاری باید قبل از ورود دانشجویان به محیط بالین، آنان را با مفهوم استرس آشنا کرده و با برگزاری برنامه‌های آموزشی درباره چگونگی رویارویی با استرس و مهارت‌های ارتباطی، در جهت کاهش تنش ناشی از این عوامل گام بردارند، ضمن این‌که اساتید بالینی نیز می‌بایست حمایت کافی را از دانشجویان در محیط بالینی به عمل آورند.

کلید واژه‌ها: دانشجویان، پرستاری، بالینی، تنش‌زا

مقدمه

آن می‌تواند نشانه‌هایی مانند کاهش اشتها، سر درد، اضطراب و کاهش عملکرد ذهنی، پایین آمدن خلق، عدم برقراری ارتباط، افسردگی، بیماری روحی و حتی سوق دادن دانشجویان به سمت ترک تحصیل داشته باشد (۶،۷).

مطالعات انجام شده در انگلستان، آمریکا و استرالیا وجود استرس همراه با برنامه‌های آموزش نظری و کارآموزی‌های بالینی پرستاری را نشان داده است (۶،۷). آموزش بالینی را می‌توان فعالیت تسهیل‌کننده یادگیری در محیط بالین دانست که در آن استاد بالینی و دانشجویان به یک اندازه مشارکت دارند و هدف از آن ایجاد تغییرات قابل اندازه‌گیری

پرستاری به عنوان یک شغل پراسترس به شمار می‌رود به ویژه در دوره آموزشی (دوره دانشجویی) این استرس نمود بیشتری پیدا می‌کند (۱،۲،۳،۴،۵). استرس یک عامل موثر روانی-اجتماعی در فرایند آموزش است، زیرا می‌تواند وضعیت جسمانی، روانی و عملکرد تحصیلی دانشجویان را هم به گونه‌ای مثبت و هم به گونه منفی تحت تاثیر قرار دهد. برای برخی دانشجویان استرس می‌تواند انگیزه‌ای برای سوق دادن آنان برای رویارویی با مسائل و حتی سختی‌ها باشد و اثرات منفی

نویسنده مسئول: اکرم شاه‌رخی، عضو هیات علمی دانشکده

پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

ashahrokhi@qums.ac.ir